

+
M
PAX

4 februari 2024
5^e zondag, jaar B
Mk. 1,29-39

Veelgeliefden,

Vroeg, nog diep in de nacht, stond Jezus op, ging naar buiten en begaf zich naar een eenzame plaats waar Hij bleef bidden. (Mk. 1,35) Zo maar een zinnetje uit het Evangelie. Bij Lukas (6,12) lezen we het nog duidelijker: *Jezus ging naar het gebergte om te bidden en bracht de nacht door in gebed tot God.* Zoals steeds in het Evangelie, staat het belangrijkste slechts kort vermeld. Wat valt er immers meer te zeggen over die grote intimiteit die in deze woorden verborgen ligt. Jezus ging in de nacht naar een eenzame plaats, de bergen, om daar te bidden en Hij bracht de nacht door in gebed. Meer staat er niet, maar er staat genoeg voor sommigen om er hun hele leven mee te vullen. Zo zijn monniken eeuwenlang de bergen in getrokken om er in de eenzaamheid en de stilte te bidden.

Zowel de bergen, die getuigen van Gods grootsheid, als de nacht zijn het beeld van die eenzaamheid en stilte, twee noodzakelijke voorwaarden om tot een grotere intimiteit met God te komen. Voor echt gebed moet men de berg beklimmen, al is het maar een klein heuveltje als de Benedictusberg. Onze wereld is immers zo plat geworden dat we de bergen nodig hebben om ons tot God te kunnen richten. Men moet immers de wereld met al zijn stress en drukdoenerij achter zich laten. Men moet tijd vrij durven maken voor God: tussen alle wisselvalligheden en bezigheden zich vrij maken voor Hem. Vluchten uit de wereldse slavernij van de haast en urgentie, zodat alle zaken weer de tijd krijgen die ze nodig hebben en de mens tot zichzelf en daarna ook tot God kan komen.

Maar wat gebeurt er, elke keer als Jezus de eenzaamheid opzoekt? Dan komt de menigte Hem achterna. Gisteren hoorden we nog in het evangelie hoe Hij zijn leerlingen rust gunde en zich naar een eenzame plaats begaf. Toen Hij daar aankwam, zag Hij een grote menigte die wist dat Hij daar naartoe ging. (Mk. 6,30-34) Ook bij monniken is het vaak zo: hoe meer ze de eenzaamheid zoeken, hoe meer zij bezocht worden. Waar is dan de eenzaamheid te vinden? Een eenzame plaats: soms is ons eigen hart wel de meest eenzame plaats op aarde. Toch vinden we juist daar de Heer. Vandaar zijn aansporing: *Als gij bid, ga dan in uw binnenkamer, sluit de deur achter u en bid tot uw Vader die in het verborgene is.* (Mt. 6,6)

Maar zoeken wij wel de eenzaamheid? Als we de stilte van het hart proberen binnen te treden, komt er een gedachtenstroom omhoog, nemen de emoties een loopje met ons, komen er allerlei begeertes op, zorgen, pijnlijke herinneringen enz. Hoe stiller we het willen hebben, hoe drukker het lijkt te worden. Dat is uiterlijk al zo, maar innerlijk nog meer. Dan kunnen we ons vastklampen aan activiteiten en vluchten we naar buiten, naar buiten ons hart, naar buiten onze binnenkamer, naar buiten de eenzame plaats. De moderne mens is niet meer gewend aan de innerlijke en uiterlijke eenzaamheid en stilte. Het is toch immers makkelijker om naar buiten gericht te zijn, dan zichzelf en de strevingen van het hart onder ogen te komen.

Het geldt voor ieder die wil bidden. Stilte en eenzaamheid is echter noodzakelijk, allereerst om tot rust te komen en om vervolgens zichzelf onder ogen te zien. Elke mens heeft stilte en eenzaamheid nodig om, zoals het beeld van de berg uitdrukt, dichterbij de hemel te komen. Voor monniken geldt het op speciale wijze. Want de monnik wordt gekenmerkt door zijn afscheiding van de wereld met al zijn gedoe. Maar is dat geen wereldvlucht? In de vijfde eeuw heeft Evagrius gezegd: «Een monnik is hij die gescheiden van allen, met allen verbonden is». Iemand die zich terugtrekt in het gebergte en de stilte om de mensen af te stoten, doet dit niet als navolging van Christus, maar uit egoïsme. Iemand die het gebergte in gaat om God te zoeken, zal juist in God dieper met alle mensen verbonden zijn.

En zo doet Jezus ook. Hij ontvlucht de mensen niet, maar gaat naar zijn hemelse Vader om kracht op te doen. Zijn zending om de wil van de Vader te doen, vereist een dieper contact. Daarom zoekt Hij de eenzaamheid op: om te bidden en bij de Vader te zijn.

Als wij ons minstens op bepaalde tijden en plaatsen terugtrekken en als we dichterbij de Heer zijn, dan zullen we daardoor en daar doorheen de Ander met een hoofletter en de ander met een kleine letter vinden. En voor ons monniken betekent dit vooral dat we op de berg mogen bidden voor de medemensen in het dal, het dal van de wereld, het dal van de uiterlijke bezigheden. Het is een strijd in ons hart. De strijd in de wereld vindt allereerst plaats in ons eigen hart. Op de top van de berg, de plaats waar we God mogen ontmoeten, waar we tot Hem in stilte en eenzaamheid kunnen bidden, daar wordt de strijd beslist. Of beter gezegd: daar wordt de strijd door God beslist.